

[Einer-Jensen.]

handelsministeren, forøvrigt også boligministeren. Jeg finder det derfor naturligt, at handelsministeren nu foreslår loven forlænget til 1. januar 1950, idet jeg ikke er i tvivl om, at det, der i løbet af de forløbne få måneder er sket, er et vidnesbyrd om, at handelsministeren loyalt har opfyldt det, der var forudsætningen, da loven gennemførtes. Jeg føler mig også overbevist om, at handelsministeren i den kommende periode i samarbejde med udvalget vil fortsætte afviklingen af restriktionerne efter samme linie som i de nu forløbne måneder. Jeg kan derfor anbefale lovforslaget til hurtig vedtagelse.

Da vi sidste gang beskæftigede os med vareforsyningsloven, måtte vi jo gentagne gange forlænge den for en måned eller to ad gangen. Nu mener jeg, det må være muligt forholdsvis hurtigt at gennemføre forhandlingerne om dette lovforslag, således at den afvikling af de regulerende foranstaltninger, som er godt i gang, kan fortsættes og måske fortsættes i et stærkere tempo, hvilket handelsministeren jo også gav udtryk for i sin tale ved forelæggelsen af lovforslaget. Jeg tror, at det samarbejde, der er etableret imellem det bestående vareforsyningsudvalg og handelsministeren, har været nyttigt. Jeg tror, at det ved visse lejligheder har fremmet ophævelse eller ændring af rationeringer, og jeg tror også, at den kommende tid kan føre med sig, at man gennem forhandlingerne, som også handelsministeren nævnte, bliver i stand til måske i stærkere tempo at afvikle. Når første behandling i dag er forbi, skal jeg tillade mig at foreslå, at sagen bliver henvist til et udvalg. Som jeg allerede har nævnt, vil jeg tro, at det hurtigt kan slutte sit arbejde. Jeg skal derfor med disse bemærkninger anbefale lovforslaget.

Det af konservative medlemmer stillede forslag om nedsættelse af en hurtigt arbejdende kommission med det formål hurtigt at afvikle loven har handelsministeren jo allerede nu gjort nogle bemærkninger om, og jeg vil tillade mig på et senere tidspunkt at foreslå, at også det henvises til det samme udvalg som vareforsyningsloven. Jeg finder det naturligt, at det bliver behandlet i dette udvalg, og udvalget vil vel også hurtigt kunne gøre sig færdigt med dette forslag. Jeg kan slutte mig til handelsministerens udtalelser om, at der må være mulighed for hurtigt at nå til enighed om et resultat, som kan tilfredsstille også forslagsstillerne.

Axel Kristensen: Ved behandlingen af vareforsyningsloven i foråret accepterede vi, at det var nødvendigt for en regering under de da herskende forhold at have en bemyndigelseslov. Jeg udtalte tillige min betænkelighed ved at give denne bemyndigelse til en minister, der har en anden opfattelse end vi af, hvorledes landets økonomiske orden skal være, og vi fik til sikring af vore synspunkter indføjet forskellige ændringer i det fremsatte forslag. De væsentligste af disse var formålsparagraffen og paragraffen om rigsdagens vareforsyningsudvalg. Den første paragraf fastslår, at kun indgreb af væsentlig betydning skal finde sted, og at man skal søge at vende tilbage til normale forhold, at formålet med indgreb alene må være at træffe de foranstaltninger, de ekstraordinære forhold gør nødvendige under hensyn til landets betalingsforhold, herunder en forbrugsbegrænsning, og til en ligelig fordeling af de forhåndenværende varebeholdninger. Den anden bestemmelse fastslår, at ministeren overfor rigsdagens vareforsyningsudvalg skal redegøre for de mere betydende foranstaltninger og for handelsaftalerne.

Vi erkendte altså, at betydelige indgreb i erhvervslivets frihed var nødvendige, men samtidig sagde vi, at man står overfor en vending i tingenes tilstand, og at vi derfor ikke ønskede at give bemyndigelsen for et helt år, men kun til udgangen af indeværende kalenderår, og udviklingen har givet os ret her. Det er naturligvis flere årsager, der har nødvendiggjort en lovgivning som den, vi her behandler, men den primære var pengeregigheden, og her er der utvivlsomt sket en betydelig ændring som følge af de direkte foranstaltninger, de tidligere regeringer har truffet, og som nu slår igennem, og tillige som følge af den betydelige mængde varer, Danmark har importeret på kredit, idet man jo derved forøgede varemængden uden stigning i købeevnen. Det er umuligt ved beregning at fastslå, hvornår pengeregigheden er forbi, men det kan mærkes på erhvervslivet, at der er sket en betydelig forandring. Der er atter efterspørgsel efter lån i bankerne, og disse er nødt til af hensyn til likviditeten at være varsomme med udlån. Obligationer falder i kurs. Vanskelighederne ved at få arbejdskraft er væsentligt aftagende og dermed også sortbørslønningerne. Handelsstanden må anstrenge sig for at sælge, og de mindre vigtige varer er dårlige handelsvarer. Køberne er begyndt at spørge om priserne